

Kmet, delavec in obrtnik
naj bodo sredi vodnik!

Ishaja vsako sredo.
Naročnina:
za celo leto Din 30-
za pol leta „ 15-
za inozemstvo
za celo leto Din 50-
Inozemski po tarifu. - Pis-
menim vprašanjem naj
se priloži znamko za od-
govor. - Ne frankirana
pisma se ne sprejemajo.

Kmetski list

Glasilo „Slovenske Kmetске Stranke“.

Vsako uživa vse sadove
svojega dela in marljivosti!

Rokopisal se ne vra-
čajo. - Plača in tobi
se v Ljubljani. - Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. - Telefon
inter. št. 506. - Račun
pri pošti, čekovnem sa-
vodu št. 11.568.

Slovenska kmetška stranka zmaguje tudi v Ljubljani.

Brezuspešni poskusi SDS in SLS razbiti naš shod. Sijajne manifestacije za kmetško politiko. - Blamaža esdeesarjev. - Organiziran teror se ni posrečil. - Tov. Pucelj zaveže nasprotnikom jezike.

Ljubljana, dne 22. I.

Pokret Slovenske kmetške stranke se je pričel pred leti. Začel se je iz kmeta samega, meščanstvo in inteligenca pa je stala ob strani ali pa je skušala ta mladi pokret ubiti. Tedaj si voditelji kmetškega pokreta niso niti predstavljali, da bo mogoče prirediti kdaj v Ljubljani shod Slovenske kmetške stranke. Včerajšnji shod pa je dokazal, da se je pričela naša SKS uveljavljati tudi v Ljubljani, kljub vsemu naporu nasprotnikov, da onemogočijo naš pohod v to dosedanjo trdnjavo liberalizma in klerikalizma.

Ze takoj, ko smo napovedali svoj shod v »Mestnem domu«, so se pričeli voditelji SDS in SLS vznemirjati in groziti, da razbijejo naš shod. Na tistem so organizirali gručo razbijačev z namenom, da pridejo na shod SKS v »Mestnem domu« in ga razženejo. Te nakane pa so se razbile ob sklenjenih vrstah naših pristašev, ki so odbili vsak napad nasprotnikov in dali duška svojemu prepričanju za SKS.

Zaman je bil lepak, nabit na deski akademskega kolegija v Ljubljani, s katerim se pozivljajo vsi akademiki, da je njihova dolžnost, da pridejo na shod, »da nosijo govornike na ramah«, zaman je bila razbijaška tolpa samostojnih demokratov, ki jo je vodil dr. Klepec, zaman skupina klerikalnih razgrajčev, naš shod, prvi shod SKS v Ljubljani, se je vršil. Naši pristaši so prvič javno manifestirali v Ljubljani za Slovensko kmetško stranko.

Shoda v »Mestnem domu« se je udeležilo preko 1000 oseb, med katerimi je bil lep del naših pristašev, kmečkih mož iz ljubljanske okolice, razsodnih meščanov, ki so spoznali, da je njihova rešitev le v tem, če se pridružijo zmagovitemu kmečkemu pokretu, in inteligentov, ki so prepričani, da je le v sodelovanju kmeta in inteligenta spas domovine.

Dvorana je bila nabito polna. V ozadju se je nateplo nekaj pobali-

nov, ki so se utihotapili v dvorano in ki so že od vsega početka poskusili povzročiti hrup in nemir ter tako onemogočiti shod. Njihove nakane pa so se jim temeljito ponesrečile, kakor je razvidno iz naslednjega:

Shod je otvoril glavni tajnik SKS **tov. dr. Marušič,**

ki je izvajal:

Spoštovana gospoda! Cenjeni tovariši! Zahvaljujem se vam za tako ogromno udeležbo na današnjem shodu. Nismo tako neskromni, da bi mislili, da so vse te množice naši pristaši. Ampak eno želim verjeti, da je vsem prisotnim dobrobit našega naroda pri srcu in da zaradi tega ne bo odveč, da vsi skupno iščemo pota in da stanje našega naroda poboljšamo in sem prepričan, da resne, odkritosrčne besede in argumenti morajo samo koristiti v tem skupnem delu.

Kadar se nahaja meščanstvo in njegova miselnost v globoki duševni krizi, kadar čuti inteligenca svoj socialni razkroj, tedaj prihaja do spoznanja, da je njegova rešitev le v materi zemlji, čuti, da se mora zopet vrniti k širokim kmečkim množicam in tam poiskati svežih moralnih dobrin. Kajti v vojni je bilo moralnih dobrin toliko uničenih, da se to prav občutno pozna tudi v našem političnem življenju.

Volilna borba, ki se vodi sedaj, se vodi na takšen način, da zbuja zgražanje in da postaja sramota vse Slovenije. Prevladujejo osebna gonja in demagoška gesla.

Otvoritvenemu govoru dr. Marušiča je večina dvorane burno pritrjevala, posamezni nasprotniki, večinoma nedoletni paglavci in nahujskana svojat pa so skušali motiti govornika, kar se jim je ob energičnem nastopu dr. Marušiča popolnoma ponesrečilo.

Dr. Marušič podeli nato besedo **dr. Hacinu,** nosilcu naše kandidatne liste v Ljubljani.

Burno pozdravljen izvaja dr. Hacin bistveno sledeče:

Cenjeni volilci, spoštovani tovariši! Dolžnost mi je, predstaviti se vam kot nosilec liste SKS za mesto Ljubljana ter Vas v imenu kandidatov te liste najiskrenejše pozdraviti in se vam zahvaliti za nepričakovano veliko vdeležbo.

Pričakujete od mene programa, pričakujete morebiti obljub, ki se dajejo ob volitvah.

Kakor pri vsakih volitvah, se obljublja vse mogoče tudi danes.

Takih obljub ne bom dajal, pač pa vam imam eno obljubiti.

Predno to eno obljubo konkretiziram, pa se moram ozreti na splošen političen položaj Slovenije v zadnjih letih. Opraviti imamo v Sloveniji v zadnjih letih z dvema strankama.

Prva teh strank je SDS. Izigrava se ta stranka kot naslednica nekdanje Narodnonapredne stranke. Toda popolnoma po krivici. Nekdanja Narodnonapredna stranka, ki je bila refleks liberalne ere v Evropi, je storila zelo mnogo za kulturo in gospodarstvo Slovenije, v veliki meri je izvršila nalogo, ki je bila na njo stavljena, da bi današnjim razmeram, če bi še eksistirala, več ne odgovarjala. SDS je nekaj popolnoma drugega, kakor je bila Narodnonapredna stranka. Trpi na treh hibah, ki jo diskvalificirajo za vodstvo slovenskega naroda.

Druga usodepolna hiba obstoji v teoriji o narodnosti, katero je SDS prinesla v Jugoslavijo. Vzeta je ta teorija iz predvojne Madjarske, katera je stala na čelu vseh onih, ki so zatirali manjšinske narode.

Tretja hiba te stranke je ta, da v celem javnem življenju ne pozna nikake morale, niti politične, niti gospodarske. Posledice tega se kažejo v neštetih polomih na gospodarskem polju, od katerih omenim le zadnjega, namreč polom Slaven-ske banke.

Te tri hibe to stranko diskvalifi-

cirajo. Vsled teh treh hib s to stranko ni mogoče iti.

Druga stranka, s katero imamo posla, je Slovenska ljudska stranka, po številu svojih pristašev in po svoji organizaciji pravzaprav v Sloveniji vsemogočna. Radevolje priznam, da ima ta stranka v predvojnem času ogromne zasluge za gospodarsko povzdigo naše dežele. Toda prevrat je našel to stranko nepripravljeno, veliko, toda je v veliki stranki našel razmeroma majhne ljudi.

Predvsem ta stranka ni bila kos svojim nalogam na gospodarskem polju.

Druga hiba te stranke obstoji v tem, da kot stranka, ki je imela po svoji moči edina kvalifikacijo, da povede narod v nove razmere, tega ni umela storiti. Stala je ob strani kot gledalec, mesto da je sodelovala na ustvaritvi nove države kot merodajen faktor. Brez pomena je, ali tega ni hotela, ali tega ni znala storiti.

Ti dve stranki in pravkar očitane njune hibe so vzrok današnjih težkih razmer.

Kakor vsak pritisk rodi odpor, tako je tudi napram tem političnim razmeram nastal odpor in porodila se je nova mlada stranka SKS. Porodila se je ta stranka na deželi, takorekoč iz kmečkih žuljev in kmečkega značaja, iz potreb kmetškega ljudstva.

Danes prvič stopa ta mlada stranka pred mesto, pred vas, katerih izvor je tudi dežela, pred vse, ki ste zrastle iz kmečkega ljudstva in ki se zavedate svojih dolžnosti napram narodu, ki je kmetški narod.

Ta stranka stopa pred Vas s ciljem, da z Vašim sodelovanjem pomaga do zmage načelu, da ni država sama sebi namen, ampak da je država organizacija, ki ima omogočiti državljanom svoboden razmah na gospodarskem in kulturnem polju ter podpirati ali najmanj zaščititi njegov dobrobit. Drugi cilj te stranke je boj proti korupciji in onemo-

gočenje iste v celem javnem življenju.

Ta dva principa stranke poudarjajo, vam v imenu kandidatov liste SKS morem obljubljeni, da se bo stranka v vsem svojem delovanju držala principov, ki si jih je zapisala na svoj prapor.

Vsem onim, ki se tej mladi stranki ogibajo, ki na to mlado stranko kričijo, kličem, da je ta ideja vedno močnejša kakor sila in da bo ta stranka s svojimi idejami zmagala, pa naj se kriči proti njej in naj se jo zmerja kakorkoli. Lahko nas danes prevpijete, toda prepilili ne bode zdrave sveže ideje.

In pomnite, da nas danes sicer ni mnogo, da pa nas bo prihodnjic že mnogo več, morebiti čez pet let tudi v Ljubljani na tisoče.

Govoru dr. Hacina je sledilo burno odobravanje, ki ga niso mogle preglušiti protidemonstracije združenih nasprotnikov.

Nastopi narodni poslanec

tov. Pucelj,

viharno pozdravljen od večine udeležencev shoda. Govornik izvaja:

Hvala vam za ovacije, hvala vam tudi za protidemonstracije. Vsakemu pozdravu gre odzdrav in tudi ptičjemu žvižganju. Na naslov kričave izvaja: Če boste shod motili, bo sto kroglice več, če boste shod razbili, jih bo petsto več.

Če puranu pokažeš rdečo ruto, se razburja, toda on se razburja radi rdeče rute, ti mladiči, ki zadaj razgrajajo, pa ne vedo, zakaj razgrajajo.

Za vse vsoje delo sem vam na razpolago z odgovorom.

Agitiram za SKS, nisem kandidat, pač pa njen dober agitator, od tod taka jeza name. Ako pride na deželo kak govornik iz mesta, ga mi kmetje, ali da govorim o »Jutrovem« žargonu, mi mesarski pomočniki, lepo poslušamo, ko odide, pa presodimo, če je govoril za nas prav. Tu v mestu pa bi nekateri zavezali kmetu usta in volilcem ušesa, da ga ne slišijo.

Najslabši boj v politiki je tisti, ki se ga vodi z nasiljem in s podkupovanjem. Političen boj pa je pošten tedaj, če se ga vodi s poštenimi sredstvi in s programatično jasnostjo.

Tu se pričnejo medklici samostojnih demokratov in klerikalcev, na katere pa tov. Pucelj ne ostane prav nič dolžan. Z neslanimi medklici, opazkami in vprašanji se je posebno odlikoval g. Albin Turk, ki ga je pa tov. Pucelj s svojo moško besedo spravil tako v zadrego, da se mu je smejala vsa dvorana ter celo lastni pristaši.

G. Turk zakliče: »Kaj ste napravili kot minister?«

Tov. Pucelj: »Kaj sem napravil? Mnogo, prav mnogo in če nisem drugega napravil, kot da sem razburil SDS, sem že veliko storil.

SKS se bori za enakopravnost vseh v državi, bori se za poštenje, bori se proti zapostavljanju Slovencev in Hrvatov. Kmet mora biti v politiki subjekt in ne objekt. Kmet je steber in nosilec vsemu. Toda, ko se je SKS osnovala, se je takoj zavedala, da je stranka vsega naro-

Skrinjica Šesta Nosilec narodnega sporazuma in poštenja — je — v Ljubljani zadnja. 6. Dr. Hacin

da in da mora obsegati vse njegove sloje. Dejstvo je, da nismo nikoli zapostavljali nobenega sloja . . .

G. Turk: »Uradnike ste predstavljali!«

Tov. Pucelj: »Da, uradnike sem predstavljaj — in sicer tiste, ki jih je prejšnji režim premeščal v Makedonijo in v Bosno — sem predstavljaj nazaj v Slovenijo.

Ponosen sem na to, da sem krivice popravljaj tudi političnim nasprotnikom. Nad 1000 pisem imam, v katerih se mi ljudje zahvaljujejo in vi — tov. Pucelj se obrne do nekega razgrajaja — vi, ki ste sedaj tako glasen, boste morda čez par let potrkali na vrata in prosili: »Pucelj, pomagaj!«

Ko je SKS iskala prijateljev in vsakdo ima pravico poiskati si jih — Žerjav je tedaj našel Pribičeviča — mi pa smo šli k tistem, ki nam je po življenju in trpljenju najbližji, šli smo k hrvaškemu kmetu, ki ga je zdramil in zbudil in zbral okoli sebe Stjepan Radić. (Burne ovacije Radiću.)

G. Turk: Radić je šel v Moskvo!«

Tov. Pucelj: »Da, šel je in se je vrnil! Danes, ko nas Italija obkrožuje, ko raste njen pohlep po naših naravnih bogastvih, pa najvišji politični faktorji prosijo Radića naj posreduje med nami in Rusijo. (Slede burne ovacije vse dvorane Rusiji.) Ko sem se leta 1922 trudil stopiti v stike s Stambulijskim in spraviti našo državo z Bolgarijo, so mi očitali, da vodim kmetijsko politiko. Razvoj dogodkov je dal meni prav.

Stjepan Radić pa ima za seboj ves hrvaški narod, pri zadnjih volitvah je glasovalo za njegovo politiko pol milijona volilcev. K njegovi politiki se nagiblje sedaj vse, kar je v državi zdravega. Že pri bodočih volitvah bodo šli skupno z Radićem srbski zemljoradniki, Jovanovičevci in črnogorski federalisti. Mogočen kmetijski pokret se snuje po vsej državi. In še dalje: v stike smo stopili tudi z bolgarskimi zemljoradniki. Najbolj žalostno dejstvo pa je, da so me napadali Slovenci za ono, kar sem prinesel Sloveniji. Sedem let sem aktiven v politiki, pa še nikoli nisem videl, da bi radikale napadali demokrati ali zemljoradniki za to, kar so oni napravili za Srbijo, nego baš obratno, skrbe celo, da Slovenci in Hrvati ne zvedo za to.

Meni pa se je zgodilo, da me Slovenci napadajo za to, kar sem preskrbel Sloveniji. Zmerjali so me pristaši SLS in SDS in me tožili, da sem preveč skrbel za Slovenijo. Zmerjali so me, da sem skrbel za našo živinorejo, za poljedelstvo, da sem skrbel za to, da pride v Slove-

nijo vsaj mal odstotek onega, kar gre v Srbijo. (Burne ovacije tov. Pucelju.) Laž pa je, da sem skrbel samo za svoje pristaše. Ko sem dal za Srednjo vas 200.000 Din za vodovod, mislim, da nisem dal to samo svojim pristašem, ko sem dal za Barje 345.000, sem dal za vse in ne samo za svoje pristaše. In še mnogo drugega sem dal Slovincem in ne samo svojim pristašem.

Slovenci se moramo boriti za enakopravnost v državi pri kreditni politiki, boriti se moramo pri davkih za enakopravnost, boriti se moramo povsod.

In vi, ki tako kričite, kaj sem napravil za trgovski stan, čujte. Narodna in Hipotekarna banka ter Poštna štedionica so izdale skupno trgovcem 1.339.000.000 Din kreditov in od tega je prejela samo beograjska čaršija preko 900.000.000 dinarjev. Morali smo priti mi, da je vsaj nekoliko od tega odpadlo na Slovenijo in vsi tisti, ki ovirate nas, podpirate tiste, ki vzdržujejo čaršijo.«

Medklici: »Korupcijo ste podpirali!«

Tov. Pucelj: »Vi pravite to, povem vam, da sem jaz tisti, ki je pričel borbo proti korupciji v Zagrebški žel. direkciji, kjer so ogoljufali na premožu državo za 22 milijonov dinarjev. Jaz sem zahteval komisijo. Vprašajte inženirje Slovence, Vargazona, Klodiča in druge. Celo leto je trajalo, da se je zadeva preiskala in da so bili krivci odpuščeni iz državne službe.«

G. Turk: »No ja, to ste pa res dobro storili.«

»Zgodovinska resnica je, da smo na seji SKS, dne 14. avgusta v Krškem ugotovili, da je najbolj pereče vprašanje, vprašanje naših cest. Sprejeli smo resolucijo, ki sem jo jaz tolmačil na ministrski seji eno uro in prišli smo do prepričanja, da morejo to vprašanje najbolje urediti oblastne skupščine.

Po vsej državi se narod obrača k politiki sporazuma, in volilcem v Ljubljani kličem: Kdor je v Ljubljani za sporazum, za enakopravnost v državi, kdor je proti korupciji, ta vrzi kroglico v skrinjico

dr. Hacina.

Tov. Pucelj je nato zaključil svoj govor s pozivom, naj vsakdo, kdor je spoznal, da je naša politika prava, voli pri oblastnih volitvah skrinjico SKS.

Tov. dr. Marušič je nato zaključil shod.

Taka je resnica o našem shodu in nič drugačna. Lažljivo je vse zavijanje »Slovenca« in »Jutra« o našem shodu.

Rezultat našega shoda:

Ne bojte se! Če tudi demokrati ali pa klerikalni volk, zakriči nanj in bežal bo! Dandanes zaleže nekaj samo pogum in odločnost! Figovci niso za nas! Kdor je korajžen, glasuje brez ozira na starikave liberalno-klerikalne oslarije za Slovensko kmečko stranko! Liberalno-klerikalne frakarije se nihče ni tako raztrgal kakor jo je naš Pucelj! In on je radičevec, ker je korajžen! Da bi se on kakšne ljubljanske liberalno-klerikalne šemarije ustrašil? Avbeee . . .

Ljubljančani, na noge!

V nedeljo pokažite, da ste tudi Vi korajžni! Ali se res bojite »Jutra« ali pa »Slovenca«? Zakričite in volk bo bežal! Glasujte vsi za Slovensko kmečko stranko! Naša skrinjica je zadnja! Le pogum in korajža in šlo bo!

Tudi akademska mladina obsoja demokrasko divjanje.

Po našem shodu so se zgledali zastopniki visokošolskega društva »Triglav« pri naših tovarših in izjavili, da ostro obsojajo poziv demokraskke stranke kolegiju, da razbijejo shod Slovenske kmetijske stranke. Kakor se vidi se vsaka stvar obrne proti SDS sami, tako bo tudi jutri. Naša poštena visokošolska mladina bo glasovala enotno za politiko sporazuma v 6. skrinjico.

Senzacija prve vrste

je bil volilni shod, ki ga je skicala SKS v Ljubljani. Treba je le pomisliti, kaj se to pravi, sklicati radičevski shod v Ljubljani, v tisti Ljubljani, ki je še danes popolnoma prežeta starinskega liberalno-klerikalnega duha! Mi priznamo odkrito, da smo se spočetka sami bali, da bo ostala dvorana »Mestnega doma« do malega prazna, ker Ljubljana ni naša. Pa smo se hvala Bogu temeljito zmotili. Za ogromno udeležbo so poskrbeli demokrati in klerikalci tako, da je bila dvorana Mestnega doma nabito polna. Tudi če bi bili najeli cel »eksercir-plac«, bi bilo premalo prostora! To je resnica, ki je ne utaji nobeno jutrovsko ali pa klerikalno zavijanje! Na tisoče ljudi je prišlo in videlo na svoje oči, kaj in kako je! Brez pretiravanja lahko rečemo, da takega shoda v Ljubljani še ni bilo, kakor je bil sinoči naš shod!

KMETJE, ki so se vračali s sinočnega našega shoda, so rekli, da bodo posebno pozornost posvečali pokvarjeni gospodi pri prihodnjih volitvah, ko bo prišla na kmete na shode.

VSI POŠTENI LJUBLJANČANJE, zlasti večina radikalov in oni del od narodnih socialistov, ki se ni predal židovski žerjavščini iz Slavenske banke, je sklenil glasovati za dr. Hacina, kot protest proti nasilju SLS in SDS.